Kadernota 2022-2025
ALGEMENE BESCHOUWINGEN
fractie CDA 6 juli 2021

Op 7 juli 2018 heeft de raad het coalitieakkoord “Samen Duurzaam Verbinden. Aan de slag voor een gezonder Nederweert” sonderend besproken.

Nu gaat het coalitieakkoord zijn laatste begrotingsjaar in. Tijd om de balans op te maken:

- Hoe staat het met de uitgesproken ambities van deze coalitie?
- Wat is er terecht gekomen van de afspraken die zijn gemaakt in het coalitieakkoord?
- En wat is de erfenis die wordt doorgegeven naar een nieuwe bestuursperiode?

Bladert u weer met ons mee? We beginnen op pagina 7.

1) Bestuur, participatie en dienstverlening (pag. 7)

Een afspraak die wezenlijk is voor de uitdagingen die sinds het voorjaar van 2020 op het pad zijn gekomen, is dat de coalitie heeft beloofd in kansen, mogelijkheden én oplossingen te denken. Excuses verwijzend naar COVID-19; die passen hier niet bij. Daarbij is een Strategisch Communicatiebeleid gemaakt, de daarin opgenomen crisis-paragraaf heeft meteen de vuurdoop meegemaakt.

Maar toch… Ondanks het Strategisch Communicatiebeleid is het de afgelopen periode een aantal keren gruwelijk mis gegaan:

- Weet u nog dat de omwonenden uit de krant moesten vernemen dat 200 bomen aan de Leveroysedijk werden gekapt;
- En van de impulsieve aanpassingen aan de Booldersdijk, waar aanwonenden totaal niet in gehoord waren;
- En dat de dorpsraden zich genoodzaakt voelden om meerdere keren zeer kritische brieven te schrijven omdat ze bestuurlijk structureel geen contact kregen;
- En wat te denken van de weg ‘Salmespad’ op Hoebenakker, die plotsklaps in de achtertuin van de buurt lag en waarvoor de wethouder diep door het stof moest;
- En dan nog de brieven die bij gezinnen die wonen plattelandswoningen op de deurmat ploften. Waarin bewoners niet in een face to face gesprek maar op een A4-tje werd medegedeeld dat ze niet meer in hun huis mochten wonen.

Pijnlijke blunders die door dit onervaren college als leermomentjes werden weggezet.

Een ieder die kritisch meekijkt zal zeggen dat het niet alleen in de communicatie, maar ook in de participatie de afgelopen 3 jaar weinig voortgang is geboekt. Om er een paar te noemen;

- De initiatieven van onderop zoals ‘Bengele beweegt’, ‘Stichting Activiteiten Leveroy’ en ‘Ospel verenigt’ zijn amper verder gekomen en worden nog net niet aan het lot over gelaten.
- Daarnaast zou het gebruik van het budget voor burgerinitiatieven worden gestimuleerd.

- En bovendien zou in gesprek worden gegaan met alle kernen, de jongerenraad én alle andere belangenorganisaties.

Inwoners en ook wij vragen ons af:

- Wat heeft de steun en facilitering vanuit de gemeente deze initiatieven de afgelopen 3 jaar gebracht?
- En wat is gebeurd met de €100.000 die de vorige coalitieperiode door deze raad via een initiatiefvoorstel is vrijgemaakt voor burgerinitiatieven.

We bladeren door naar het volgende thema.

2) Veiligheid en handhaving (pag. 8)

De keuzes die deze coalitie heeft gemaakt voor de aanzeggingen ten aanzien van handhaving bij plattelandswoningen overschrijdt elke menselijke maat. We hebben het zojuist al benoemd bij de onhandige communicatie; gezinnen kregen een briefje met de mededeling dat ze uit hun huis zouden worden gezet. Geen gesprek thuis of op het gemeentehuis, maar een brief uit de printer op de deurmat.

- Heeft het college enig idee welke persoonlijke drama's zich hebben afgespeeld bij de gezinnen die zo'n brief hebben ontvangen?

In samenwerking met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), het Regionale Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en andere partners zouden illegale activiteiten als ondermijning worden aangepakt. De fractie van D66 sprak zich afgelopen raadsvergadering openlijk uit voor het legaliseren van drugs in onze gemeente. Zeer zorgelijke uitspraken die voor onrust bij bijvoorbeeld ouders van kwetsbare jongeren hebben gezorgd.

- Het standpunt van deze coalitiepartij roept vragen op over hoe deze coalitie aankijkt tegen de productie, handel en het gebruik van drugs in onze gemeente. Graag reactie van het college.

De veiligheid zou worden vergroot door verkeersroutes uit te werken, zo valt te lezen in "Samen, Duurzaam, Verbinden". Uit de kadernota blijkt dat nota bene de knelpunten aanpak rond de N266 en N275 pas in 2024 van start gaat. Deze bestuursperiode is dus niks tot uitvoering gekomen.

En dan hebben we meteen de brug gemaakt naar het volgde thema.

3) Infrastructuur en verkeer (pag. 9)

Ook hier moeten we op zoek naar wat er de afgelopen 3 jaar concreet waar is gemaakt ten aanzien van de opgeschreven ambities en afspraken:

- Er zouden veilige fietsverbindingen voor school, woon-werk en recreatie worden gerealiseerd. De raad heeft u zelfs nog geholpen door op 2 september 2018 unaniem een motie aan te nemen voor een veilige verkeersverbinding naar het bezoekerscentrum van de Groote Peel.
- De wegen in het buitengebied zouden worden aangepast op het steeds groter en breder wordend landbouwverkeer.
- Initiatieven vanuit onze fractie om mee te denken over Smart Mobility en een laadhub langs de A2 werden als "niet nodig gezien", moties werden door het college stelselmatig ontraden.

De kiezer kan zich afvragen of deze coalitie echt een veilige en duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten van Nederweert heeft gecreëerd.

- ? En wat is er eigenlijk terecht gekomen van de lobby richting het Rijk voor de verbreding van de A2 naar Eindhoven? Want afgesproken was dat daar volop ingezet zou worden.

Één afspraak is het college in ieder geval nagekomen -hij kwam zojuist al voorbij- :

- 👍 Een afwachtende houding voor wat betreft het Provinciaal project N266/N275. En deze wachtstand wordt doorgezet naar de volgende bestuursperiode. De inwoners en bezoekers van Nederweert kunnen er niet omheen.

We bladeren verder…

4) Economische ontwikkeling (pag. 10)

Onze gemeente zou economisch verder worden versterkt met duurzame bedrijven op de maat van Nederweert.

- 👎 Op de uitkomsten van het onderzoek naar de behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen wachten we drie jaar na dato nog steeds. Geen vierkante meter bedrijventerrein is er bij gekomen.
- 👎 Met de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen is eveneens niet gestart.

Wat wel loopt, is dat twee plannen die in de vorige bestuursperiode beklonken zijn tot uitvoering zijn gekomen:

- 👍 De initiatiefnemers van het centrumplan en het hotel zijn begonnen met de bouw.
- 👍 Ook de voorbereidingen voor de omgevingsvisie zijn door dit college afgerond.

Eerlijk is eerlijk; daarmee is deze fractie zeer tevreden.

En dan de Brugstraat en het Lambertushof. Deze zouden extra aandacht krijgen en het tegengaan van verloedering en leegstand had prioriteit. Samen met maatschappelijke partners, vastgoedeigenaren en ondernemers in het centrum zou een integrale visie op worden gesteld voor de aanpak van leegstaande panden en maatschappelijk vastgoed.

- ? Hoe staat het drie jaar na dato met deze visie?

De ambities ten aanzien van luchtkwaliteit zijn voor dit college hoog, de verwachtingen dus ook. Samen met de agrarische sector en andere betrokken partijen zou een programma worden opgesteld om volgend jaar aan de Europese norm voor fijnstof te voldoen.

- ? Kan het college aangeven of we dit gaan redden?
- ? Zijn er in 2022 daadwerkelijk geen knelpuntbedrijven meer?

Door naar:

5) Onderwijs, sport, cultuur en recreatie (pag. 12)

De coalitie had de ambitie om binnen het onderwijs haar invloed te gebruiken om het verschil te maken.

- ? Kan het college aangeven welke resultaten zijn geboekt ten aanzien van het terugdringen van schooluitval, voorschoolse educatie en cultuureducatie, de aanpak van laaggeletterdheid en taalonderwijs.

Voor de huisvesting van de scouting en waterscouting zou naar één oplossing worden gezocht.

- ? Hoe staat het hiermee?

Het mag geen verrassing zijn dat onze fractie vindt dat er onvoldoende aandacht is voor historie, monumenten en karakteristieke cultuurhistorische (landschaps) elementen. Meermaals zijn moties ingediend om dit te versterken deze waar mogelijk. En aangenomen! Om er vervolgens lang niks mee te doen…

- 👍 Maar… het unieke aspergemonument is inmiddels veilig gesteld. Dank daarvoor.

6) Sociaal Domein (pag. 14)

Over de drie decentralisaties is de afgelopen jaren veel gezegd.

- 👍 En er is ook veel gedaan; daarbij staat de kwaliteit altijd bovenaan. En dat moet zo blijven. Chapeau!

Maar daarmee komen wel meteen op een van de grootste zorgpunten uit deze kadernota. Want financieel wordt volop ingezet in MOGELIJKE compensatie vanuit het Rijk. Gelden die NIET zijn toegezegd. Dekkingsmiddelen waarvoor GEEN ENKELE garantie is.

- ? Hoe gaat het college de kwaliteit in de zorg voor onze inwoners borgen als dit geld niet komt?

We gaan door naar het meest genoemde onderwerp in deze bestuursperiode;

7) Duurzaamheid en milieu (pag. 15)

Als prioriteit is benoemd het inrichten van een duurzame leefomgeving. Om dit te bereiken zou een duurzaamheidsakkoord worden gesloten met alle partijen.

- ? Hoe staat het met dit duurzaamheidsakkoord en de duurzaamheidskalender? Wat gaat er in het komende jaar eigenlijk nog gebeuren?

Een compliment voor de coalitie en het college:

- 👍 De biodiversiteit heeft met het inzaaien van de bermen extra aandacht gekregen. Een mooi voorbeeld dat een geslaagd project niet veel voorbereiding of hoge kosten met zich mee hoeft te brengen.

De bijtjes hebben een goed plek in de bloemetjes, maar hoe staat het met de bomen? Maar liefst 365 extra bomen per jaar zouden er worden aangeplant. In totaal zou de teller nu dus boven de 1.000 nieuwe extra bomen moeten staan.

- ? Kan het college aangeven waar de teller nu op staat?

Een bijzondere wens van de coalitie is om naar een afvalloze en circulaire samenleving te gaan. Daarvoor zou in de komende vier jaar de basis worden gelegd. Dan heb je wel wat uit te leggen aan de inwoners dat er na vier jaar nog niet eens een nieuw afvalbeleid is…

8) Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening (pag. 16)

In het coalitieakkoord wordt de ambitie uitgesproken om te komen tot een evenwichtig woningbouwprogramma; in alle kernen, voor alle doelgroepen een passend en betaalbaar woningaanbod in koop- en huursector. “We gaan bouwen!” was de kreet.

- Wat heeft dit college zelf toegevoegd de afgelopen 3 jaar?
- Waarvoor kunnen de inwoners dit college bedanken?

In ieder geval niet voor het aantal betaalbate starterswoningen. Je kunt als college wel voorstellen de starterlening op te hogen tot een drempel van 245.000,=, maar als daarbinnen maar twee woningen te koop zijn is de doelgroep niet geholpen.

Dus meer bouwen; voor starters en voor het creëren van doorstroming. Afgelopen week erkende het college het enorme probleem op de woningmarkt en kwam met een sympathiek ogende kruimeloplossing. Maar we weten allemaal dat bouwen in tuinen geen oplossing is voor alle inwoners maar voor een zeer beperkte en vermogende doelgroep.

Onze fractie heeft voorgesteld om snelheid te creëren en kosten te verlagen met gestandaardiseerde woonconcepten. Daarbij hebben we het college afgelopen jaar concreet gewezen op het initiatief in zuidoost Brabant waar 13 corporaties en 9 gemeentes zich hebben verenigd. Zij hebben gezamenlijk een uitvraag gedaan om sneller en goedkoper woningen te realiseren in het betaalbare segment. Deze aanpak haalt stappen weg uit de keten zonder in te leveren op kwaliteit.

- Wat heeft het gesprek met de zuidoost Brabantse samenwerkende gemeentes opgeleverd?
- Is er überhaupt een gesprek gevoerd?

Wij denken het antwoord te weten…

En dan de Woningbouwimpuls van 1 miljard euro. Landelijk is ook erkent dat snel en meer gebouwd moeten worden. De minister heeft een exorbitant bedrag ter beschikking gesteld waar gemeenten aanspraak op kunnen maken. Uit de antwoorden op onze eerdere vragen bleek dat het college niet eens een aanvraag had ingediend voor de 1e tranche van 336 miljoen. Onze fractie heeft er toen op aangedrongen aanspraak te maken op de tweede tranche. Hier in inmiddels 226 miljoen voor toegekend; daarvan worden 44.000 woningen gerealiseerd waarvan maar liefst 67% binnen het betaalbare segment.
Tot onze verbazing heeft Nederweert nul euro toegekend gekregen. Wij vragen ons af hoe dit kan.

- Welke projecten heeft zijn het college ingediend, om hoeveel woningen ging het daarbij en wat was het aangevraagde bedrag?
- Wat zijn is de reden van afwijzing van de aanvraag?

Dat de situatie meer dan ernstig is blijkt wel uit het feit dat voor de 7 nieuwe bouwkavels op Hoebenakker zich binnen een week al bijna 100 kandidaten hadden gemeld; 100 kandidaten die bij doorstroming een woning achter laten.

Drie jaar geleden wees onze fractie op de sterke groei van de Brainport Regio, een regio die economisch al jaren harder groeit dan het Randstedelijke gebied. En nu de grote werkgevers in de Brainport regio over gaan op hybride werkvormen, is het hart van de Brainport echt in 20 autominuten bereikbaar. Ook zonder A2 lobby van dit college. De Brainport-twee verdieners nemen meer en meer hun entree in het in hun ogen betaalbare Nederweert.

Na drie jaar “Samen duurzaam verbinden” staan onze inwoners met lege handen:

- Er is verzuimd aanhaking te zoeken met de regiogemeentes;
- Woningbouwimpuls gelden zijn blijven liggen;
- Kruimeloplossingen zijn geen oplossing als het probleem zo groot is en slechts een niche wordt bediend;
- De bestaande planvoorraad is op en aan de planvoorraad is niks toegevoegd;
- Er wordt amper gebouw.
- Geen woning te krijgen laat staan in het betaalbare segment;

Het coalitieakkoord beloofde een evenwichtig woningbouwprogramma; in alle kernen, voor alle doelgroepen een passend en betaalbaar woningaanbod in koop- en huursector. “We gaan bouwen!” was de kreet.

In plaats daarvan is de kop is in het zand gestoken, is er onvoldoende gebeurd met het resultaat dat er inmiddels een gigantisch probleem is. En dit college heeft nog een jaar om het op te lossen.

Financiën

Laten we de financiën separaat bespreken.

We gaan 3 jaar terug in de tijd naar de behandeling van de kadernota op 3 juli 2018. We zaten toen 2 dagen voor installatie van het nieuwe College en op het hoogtepunt van financiële welvaart. Het financieel meerjarenperspectief 2019-2022 liep op van € 2 miljoen positief in 2019 naar € 3,15 miljoen positief in 2022. Het CDA waarschuwde toen al om niet de gehele begrotingsruimte in te kleuren met keuzes uit het coalitieakkoord, maar om structureel financiële ruimte aan te houden voor tegenvallers. Dit advies werd echter in de wind geslagen en nu zitten de inwoners met de gebakken peren.

Nu, 3 jaar later, bedraagt het financieel perspectief voor 2022 niet € 3,15 miljoen positief, maar € 240 duizend negatief. Een negatief verschil van bijna € 3,5 miljoen op jaarbasis. Drie-en-een-half miljoen euro minder! Dit verschil kan niet uitsluitend worden toegeschreven aan de tekorten op het gebied van de 3D’s. Dit tekort bedroeg in 2020 namelijk ca. € 800 duizend.

- Graag vernemen wij dan ook van het college de 3 voornaamste redenen, naast de 3D’s, dat het financieel perspectief voor 2022 zoveel lager is dan 3 jaar geleden werd geprognotiseerd.

Je zou verwachten dat het College met mogelijk financieel zwaar weer op komst bovenop onze spaarcenten gaat zitten. Maar niets lijkt minder waar. Uit de liquiditeitsprognose is te herleiden dat onze spaartegoeden van thans ca. € 32 miljoen zakken naar ca. € 17 miljoen in 2023. Dit College wil de komende 2 jaren dus € 15 miljoen méér uitgeven dan er op onze bankrekening binnenkomt.

- 👎 En dat terwijl de uitgaven aan de N266/N275 zoals eerder gezegd worden uitgesteld;
- 👎 Daarbij worden er nog geen uitgaven worden gedaan aan Bengele Beweegt;
- 👎 Ook worden geen uitgaven gedaan aan een nieuwe Pinnenhof;
- 👎 Evenzeer wordt geld vrijgemaakt voor de gymzaal in Ospel;
- 👎 Trouwens er worden ook nog geen uitgaven gedaan voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen.

Maar waardoor wordt onze bankrekening dan wel geplunderd? Voor een bedrag van € 5 miljoen kan dit worden verklaard door de verduurzaming van het gemeentehuis en sportcentrum.

- ? Kan het College ons helpen door de 3 voornaamste uitgaven te benoemen die leiden tot de overige € 10 miljoen aan uitgaven de komende 2 jaren?

Het CDA vindt het belangrijk dat we deze raadsperiode kunnen achterlaten met een sluitende meerjarenbegroting, zodat de volgende Raad, in welke samenstelling of meerderheidsvorming dan ook, met een schone lei kan beginnen zonder opgezadeld te worden met een bezuinigingsopgave. Een bezuinigingsopgave die betaald moet worden door onze inwoners. Wij willen de burgers niet opzadelen met de gevolgen van een verkwanselde gemeentekas. Wij dienen hiervoor later in deze vergadering een motie in. Met deze motie roepen we het college op om bij bezuinigingsmaatregelen (een afvaardiging van) de Raad in het voortraject reeds te betrekken.

Conclusie

Tijd om de balans op te maken:

- We hebben zojuist gehoord hoe staat het met de uitgesproken ambities van deze coalitie.
- Wat is er wel maar vooral ook niet terecht is gekomen van de afspraken die zijn gemaakt in het coalitieakkoord.
- En wat is de erfenis is die wordt doorgegeven naar een nieuwe bestuursperiode?

Resumerend kunnen we stellen dat we deze raadsperiode letterlijk en figuurlijk met een positieve insteek zijn begonnen, maar met een negatieve smaak zijn geëindigd. Veel beloftes, maar weinig gedaan. Het gemeentelijk kasboekje was op orde, maar is nu verknoeid. De centen van de burgers zijn verkwanseld.
Laten we er met zijn allen voor zorgen dat de (financiële) schade vanaf nu beperkt blijft door deze raadsperiode geen onomkeerbare uitgaven uit prestige meer te doen. Laten we er voor zorgen dat Nederweert een gezonde én zelfstandige gemeente blijft, ook na maart 2022.